

מאמר שלישי

היבאני המלך חדריו

כמו ביו"ט, אכן הכוונה בזה ש"ק היה בחיי נשואין, וזהו עצם המציאות של היום שהוא יום שמחה, כמ"ד צאינה ורAINER גורו ביום חתונתו וביום שמחת לבו, ואין זה תלוי אם יהודי שמח אם לאו, כי עצם היום הוא יום חתונתו ויום שמחתכם. ועפ"ז מיבור העניין שבשבת הוא בחיי שהמלך מכינסו אליו לבתו ולחילנו, שהוא עניין הבאה לבתו. וכמ"כ זו הבחיה של חג הסוכות שהוא ג"כ בחיי הבאה לבתו וכמ"ד א' שהסתוכה היא בחיי חופה, ובבחיה היבאני המלך חדריו הנוראים שכולם הכהנה בחיי נשואין, וחג הסוכות הוא בחיי הנשואין והבאה לבתו, ובשmini עצרת הוא בחיי הייחוד. וכן מצינו בסדר המועדות שהיו"ט הראשון הוא חג הפסח ואח"כ חג השבעות והיו"ט האחרון הוא חג הסוכות, דהיינו שהוא הקדשה הגדולה ביותר, כי מעלון בדורש, והוא משומש שהקדשה הגדולה ביותר היא היבאני המלך חדריו בחיי נשואין של קובי"ה וישראל. וזה שמרומו בסוכות תשבו שבעת ימים, ר"ת שב"ת, כי חג הסוכות הוא בבחיה שבת.

ומרומו העניין במאה"כ (במדבר כג) לא הבית און ביעקב ולא ראה عمل בישראל ה' אלקיו עמו ותרועת מלך בו. לא הבית און ביעקב, כנגד ראש השנה, שאין מזכירין בו כלל ענייני חתאים. ולא ראה عمل בישראל, וזה יום הכפורים, אשר בו ישראל נדמין למלכים. ה' אלקיו עמו, וזה חג הסוכות, שהוא בבחיה היבאני המלך חדריו ועניין הבאה לבתו, וזה ה' אלקיו עמו בבחיה חופה ונשואין. ותרועת מלך בו, וזה שmini עצרת, שאז הוא בחיי הייחוד תכלית כל הימים טובים האלו.

ועפ"ז יש לבאר עניין כל המקדים מצות טוכה כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, וכל האומר יוכל כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, שעומק המשמעות בזה הוא עניין של שותפות דשיכא לחופה ונשואין, דעת"י הנשואין נהי בחיי שותפות ואך שלא הכנסה כלום זה נותן לה כה

א.

כל המקדים מצות טוכה כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית (בה"ט סי' תרל"ט בשם ת' מהרי"ז). והדברים צריכים ביאור, מה משמעות העניין שנעשה שותף למעשה בראשית. ובמה מתבטאת שותפות זו, ואיך ע"י מצוה קלה זו (כל' הגמ' בע"ז) זוכין להגיע לשותפות עם הקב"ה במעשה בראשית. והנה מוזכר עניין זה בחז"ל לגבי שבת (שבת קיט): כל האומר יוכל כאילו יישב כל הקושיות במעשה בראשית, וגם בזה צריך לישב כל הקושיות כנ"ל. עוד יש להבין מה מיוחד בכך מצות אלו שנעשים ע"י שותפים להקב"ה, ומה הקשר בין שבת לסוכה, כמרומו בפסק בסוכות תשבו שבעת ימים ר"ת שבת.

ויל' דהנה איתא בתורת אבות (ענני שבת אות כס"ט) בשם מרן הס"ק מסלונים ז"ע בביאור החילוק בין שבת ליו"ט, משל לבן המלך שנתרחק מעל פניו אביו המלך, אלא שקבע לו המלך עתים ידועים בהם יתראה עמו, יש שהמלך מביא אותו אליו לבתו, ויש שהמלך יורד ובא לבקר את בנו במקומו באשר הוא נמצא. ועוד"ז בש"ק הוא בחיי שהקב"ה מעלה איש יהודי אליו להיכלו כלו אומר כבוד, וביו"ט הוא

בבחיה שהקב"ה יורד אל היהודי באשר הוא. ויש להוסיף בזה ע"פ מה שבירנו כבר דש"ק היה בבחיה נשואין בין קובי"ה וישראל, כמ"כ (שמות לא) ביןי ובין בין ישראל אותן היא לעולם, וכמماח"ל (ב"ר יא, ט) הכנסת ישראל יהיו בן זוגן, שהש"ק הוא בחיה בן זוג, וכמ"כ בס' אבודרם על ג' העתים בש"ק, שביל ש"ק אמורים בתפילה אתה קדשת כי אז הוא בחיי קידושין, ובוים ש"ק הלשון ישמח משה במתנת חלקו, כי אז הוא הבחיה של המתנות והסבלנות שהחתן שולח לכלה, ולעת המנחה בשל"ס אמורים אתה אחד שהוא זמן הייחוד, והיינו שהש"ק יש בה כל חלקו נשואין. ועפ"ז ארנו הא דאיתא בספרי (בעהלותן) ובוים שמחתכם אלו השבתות, שמקשים בזה הרי אין בשבת מצות שמחה

גשים, ואין זה נגד ההלכה, כי התענוג שלהם כ"כ גדול עד שאינם מרגישים שום צער.

וע"פ הדברים שזה הסדר של רוח האיתנים, שמעלין בקדש וועלם עד המדרגה העליונה בסוכות ובשם"ע שאו הוא הביאני המליך חדריו בח' נשואין כמו בש"ק, יבואר עוד מה דאיתא בזוה"ק (המובה לעיל) וישטום עשו את יעקב למיזל אבתרי ולקרטוגא לי' תדריך וכו' עד דאתה יומם היכפרורים דהא אתפרש מעמא קדישא. כיוון דההוא מקרטוגא אזיל ואתפרש מניינו בעי קוב"ה למחדי בבניוי, מה כתיב ויעקב נסע סכתה וגוי, כיוון דתאבי בסוכות הא אשתויבו מן מקטרוגא. וכדר נדריך בדקה"ק שביהוכ"פ הוא רק אתפרש מעמא קדישא, שנמניהם מלקרטוג עליהם, אבל בחג הסוכות דקוב"ה בעי למחדי בבניוי הריהם ניצולין לגמרי מקרטוגא ומהיצה"ר, נמצא שחג הסוכות יותר גבוה מיהוכ"פ שבו נפטרים לגמרי מהסת"א. ופשר העניין מפני שכאמור העבודה של חג הסוכות היא אהבה של בח' נשואין, ובמוקם אהבה על כל פשעים תכסה אהבה, והקב"ה מבטל את כל כוחות הסט"א, וכמו שמצוינו גם לגבי ש"ק שאמרו בזוה"ק וכל דיןין מתבעדין מינה וכל שלותני ורוגזין ומאריך דדיןא כולה ערקין ואתעברדו מינה, והוא ג"כ מטעם זה שהש"ק היא בבח' נשואין הקב"ה וישראל ע"כ בטלים בה כל כוחות הסט"א, וזהו ג"כ בח' חג הסוכות.

והנה מלבד עצם בח' הנשואין, הרי בעניין הבהאה לבתו נכלל גם הביטול המוחלט, שהמקבל מבטל כמעט את עצמו אל המשפייע כאן ואפס המוחלט. וכמו שמצוינו בבח' הבהאה לבתו דש"ק, כאמור הבעש"ט ה'ק, מתי עבר שבת סימן יפה לו, פי' מתי בערב שבת שבבואה הש"ק הוא נהי' בטל וمبוטל להשי"ת. וזה סימן יפה לו להיכנס על ידו לש"ק, כמ"כ בסוכות שהוא ג"כ בח' הבהאה לבתו צריך יהודי לבטל הישות ולהתבטל בביטול המוחלט להשי"ת, שהוא מבטל את כל כוחות הסט"א, וע"י התבטלו דיקא הוא געשה שותף להקב"ה במעשה בראשית.

ובב' העניינים של שבת וסוכה ישנה בח' התבטלות, שבת סימן שאמרו שצורך להיות כאילו כל מלאכתך עשו, שכל זה מורה על ביטול המוחלט שהיהודים מבטל את עצמו להשי"ת. וכן בסוכה שעוזב

השותפות בכל מה שיש לו. וכך שכת וסוכה שהם כאמור בבח' חופה ונשואין ע"כ כל המקימים נקרא שותף להקב"ה במעשה בראשית.

ובזה יש לפרש אומרים ז"ל (ע"ז ג') לעתיד לבוא יבואו אומות העולם ויבקשו לקיים את המצוות והקב"ה יאמר להם מצוה קלה יש לי וסוכה שמהlico ועשו אותה, מיד כל אחד ואחד הולך ועשה סוכה בראש גגו, והקב"ה מקדר עליהם חמה בתוקפת תחומי וכל אחד ואחד מבצע בסוכתו וויצא. ומקשין בגם' הרוי ישראל נמי המצתער פטור מן הסוכה, ומתרכזין. נהי דפטור בעוטי מי מבعطي. ולכארה צריך להבין. מדוע יתן להם דוקא מצות סוכה ולא מצוה אחרת, ולמה המבחן יהיה ע"י שמאבעטי. והביאר, דהנה זו תכלית כל התורה והמצוות שהירושי דבוק בה' עד בח' חופה ונשואין. וכך כשאומות העולם יבקשו שייטלו עליהם על המצוות, יתן להם הקב"ה מצית סוכה שהיא בח' חופה ונשואין ובזה ייבחנו ויתברר שאין להם שייכות למדרגות של דביבות בה', וכך שמקדר עליהם חמה מבטען וויצאי, דהינו בעת שישיבת הסוכה תה' קשה עליהם ולא ירגשו את נועם הדביבות בה' יבעטו וויצאו. ומקשין בגם' ישראל נמי המצתער פטור מן הסוכה, ומתרכזין נהי דפטור בעוטי מי מבعطي, כי היהודי רואה את האושר הגדל ביותר כשהוא מרגיש את הקרבה להשי"ת וכמ"ד כי עזה כמות אהבה, ואפי' כאשרנו מרגיש את אהבה הרוי בפנימיות נפשו תמיד יש לו את נקודת אהבה והקרבה לה' אלא שעבים מכם זאת, וכך שצורך לצאת מן הסוכה לבו כואב בקרבו על שאינו זוכה לבח' חופה ונשואין ודביבות עילאיות כזו המתבטאת בישיבת הסוכה, אולם אומות העולם אין אהבה והדביבות נתועה בהם וכיוון שמקדר עליהם חמה הריהם מבטען וויצאים. ויל' בזה עוד שהוא עד"מ לאדם בעת חתונתו שאו בודאי אינו ממש לבו אם המשמש חממת או שיורד גשמי, כי אגב חיבת השעה החשובה הזאת הכל אצל אין ואפס, ואפי' הקרובים ביותר מותרים ע"ז. רק האנשים הזרים מסתלקין לצדדים. והוא דבר בגין המתעלס באהבותיהם ומתפרק בחיקו של אביו בח' וימינו תחבקני, האם ישים או לב לחמה שקדרה, וגם אם יצטרע הרבה ונאלץ לעזוב יעשה זאת בלבד כבד, אבל בעוטי לא מבעת. רק מי שאינו לו את הרגש הזה יברוח מהמקום. וזהו העניין שהצדיקים היו יושבים בסוכה גם בעת

שלום

מין ואיה אשთארת ביחודה דנהירו קדישא, ומתיקיות אוז בכח' הזמן. תכילת זו של מעשה שמים וארץ שנאותה הקב"ה להיות לו דירה בתחוםים. וכאשר יהודי אומר ויכלו ומקבל את קדושת השבת וממשיך השראת השכינה בהאי עולם, הריוו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, כיוון שמשיע בזה כביכול לרצונו העליון בתכילת ומטרת מעשה בראשית להיות לו ית' דירה בתחוםים. וזה גם עניינו של דין דין אמרת לאתו שהוא בח' דירה בתחוםים בנפש. רהנה העווה"ז הוא עולם השקר, ודין זה דין דין אמרת לאתו עשה מקום דירה לו ית' בתחוםים, בתוך עולם השקר, כיוון שהותמו של הקב"ה אמרת, וממלא בזה את תכילת רצון העליון במעשה בראשית, כי נתואו הקב"ה שמדת האמת תhapש גם בתחוםים, ולכן נחשב שותף להקב"ה במעשה בראשית.

ועדי' י"ל בעניין חג הסוכות, שעם התחדשות הבריאה בתחלת השנה מתהדר גם העניין של תכילת הבריאה שנאותה הקב"ה להיות לו דירה בתחוםים, וע"כ ציווה הקב"ה על חג הסוכות שבו תתקיים תכילת הבריאה. וכל ענייני החג אינם עניינים נפרדים אלא מטרה אחת לכלום אשר באמצעותם ימלא איש היהודי את תכילת רצון העליון שתהי' לו ית' דירה בתחוםים בעולם שנה ונפש. מצות סוכה היא כאמור בעולם, שבמוקם הסוכה יש השראת השכינה כמו בעולמות העליונים, וענין הי"ט של סוכות שלש פעמים השראת השכינה בכח' שנה וזמן, כמ"ד שלש פעמים בשנה יראה כל זוכרך את פני האדון ה' אלקי ישראל, כי ברוגל יורדת השראת השכינה בכח' יהודיו יוכל להתראות עמו ה' אלקי והוא בכח' דירה בתחוםים, וממצוות ד' מיניהם שנוטלים בחג הק' הזה ענינה בנפש, לקידש כל קומת איש יהודי שתיכנס בו השראת השכינה בכח' דירה, כדייאתא במדרש לולב דומה לשדרה אתרוג דומה ללב הדס דומה לעינים וערבה דומה לשפטים הה"ז כל עצמותי תאמRNA ה' מי כמו. אלו ד' חלקו הגוף המקיים את כל נפש האדם, וכל אחד מהם הוא חלק עיקרי בגוף האדם, וע"י יהודי נוטל את ד' המינים הריוו מכניס קדושה בכל גוףיו ועד לעצמותו שכן החומר הגס ביותר עד של עצמותיו תאמRNA ה' מי כמו, ומנגעשה קדושה שכונת בו השראת השכינה. ובזה מלא איש יהודי את תכילת רצון העליון להיות לו דירה בתחוםים

את ביתו ומתנער מעולם ומלואו יוושב בסוכה בכח' הביאני המלך חדריו נגילה ונשמחה בך.

ב.

באופן אחר יש לבאר עניין נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית שנאמר בסוכה ובשבת, וכמ"כ מצינו בgem' (שבת י). כל דין דין אמרת לאתו כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית. דהנה תכילת הבריאה הוא כמאמר ז"ל בשעה שברא הקב"ה את העולם נתואו שהיה לו דירה בתחוםים (במ"ר יג. ו ותנחותם בחוקותי), דהינו שותף העולם השפל הזה עולם התאותות ומדור הקלייפות שם נתואו הקב"ה שתהי' לו דירה, כמ"ד ועשו לי מקדש ושכנתני בתוכם. וענין זה יישנו בעולם שנה ונפש. בעולם פי' במקום הר"ז מתקיים במצוות סוכה שיש בה קדושה מיוחדת מכח שהקב"ה מורייד השראת השכינה מהעלומות העליונים לתוך הסוכה שהיהודים עושים לשם מצווה, וכדאיתא בgem' (סוכה ט). כשם שחל שם שמים על החגיגה כך חל שם שמים על הסוכה שנאמר חג הסוכות שבעת ימים לה' מה חג לה' אף סוכה לה'. והיינו שיש בסוכה קדושה עליונה של השראת השכינה, ובכה מתקיים הרצון העליון נתואו הקב"ה להיות לו דירה בתחוםים. ומה"ט יש בחג הק' הזה עניין מיוחד, שיורדים בו האושפיזין עילאין קדישין, ואינו כן בכל ימות השנה ואפי' ביום טובים וימים נוראים, כי בכל השנה אינם יכולים לירד ולהשפיל עצמו לתוך אויר עולם התחthon, ורק בסוכה שהודי ממשיק לתוכה אויר קדוש מעולמות העליונים, שהיא קודש קדשים ויש בה השראת השכינה, רק אז יש הזדמנות אחת בשנה שהאושפיזין קדישין יוכל להשפיל עצמו ולבוא בתוככי עוה"ז. ולכן כל המקימים מצות סוכה כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית, כי בזה שהוא עושה מקרים להשראת השכינה הריוו נוטל חלק בקיים תכילת רצון העליון במעשה בראשית אשר נתואו הקב"ה שתהי' לו דירה בתחוםים.

וכמ"כ יש אותו עניין בכח' שנה, בזמן, שבו מתקיים ג"כ עניין הדירה בתחוםים, והוא בש'ק. כי בש'ק יורדת השראת השכינה כמד"א בזוה"ק וכל שלטני רוגזין ומאריבי דדין כולה ערךין ואתעברו

הקב"ה יתן להם מצות סוכה שענינה לעבד את ה' בעניינים הגשיים והפשותיים, תשבו עין תדورو, שוגם אתם אפשר להעלות לעובdot ה', שייהודי אוכל ושוטה יישן וכל מעשיו שעושה בסוכה הכל עליה למצוה ו לרצון לפני הש"ת, שזה עניין תכלית רצון ה' שנთואה להיות לו דירה בתחוםים, היינו שעניינים התחרתניים מהם יעשו את כתר המלוכה. וע"ז אמר אין משתקדר עליהם חמה מבעתין ויזצאיין, מרים זהה על אש היצה"ר, כיון שעוסקים בעניינים הגשיים יצה"ר תוקף ובוגר ברכבם ומשום כך הם מבעתין ויזצאיין ומואסים בעובdot ה' הזאת. אבל ישראל אף שהמצער פטור מן הסוכה, מרמז שלפעמים כשהועסק בעניינים גשיים פוחז עליו יצרו שהוא אנוס ומה יעשה, אבל בעוטי לא מבעתין, אצל יהודי אף בשעה שהיצה"ר בוער בקרבו והוא נכשל מ"מ לבו נשבר בקרבו לשברי שרירים, ואין עוזב עבודה זו מחמת הצלzon מתרך גבהות הלב אלא מתרך ברורן לב. וגם מזה עולה קילוסו של הקב"ה, שכמו שיש עבודה בעניינים הגשיים ע"י שייהודי מעלה אותם להש"ת, למצות סוכה שייהודי אוכל ושוטה יישן ומכל זה עולה ומתקדש ומתקיים בו אשר קדשנו במצותיו וצינו לישב בסוכה, כמו גם כשייהודי אין יכול להגיע למדרגה זו כשהקדיר עליו חמה הרי מזבח אבנה בשברון לבי ע"י שלבו נשבר בתוכו ואין משלים עם מה שנכשל ונתגשם, אבל אומות העולם כיון שהקדיר עליהם חמה מבעתין ויזצאיין, אין להם שיקות לעובdot זו לעשות דירה לו ית' בעניינים התחרתניים.

בכך נפש. וזה עניין הנעוועים, שהכוונה פשוטה בזה, שייהודי ינעד עצמו ויתנער מכל עניין החומר ויתרומם ויתעללה.

זה שנא' למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל בהוציאי אותם מארץ מצרים, מוסב על עניין ענייני כבוד בח' השרתת השכינה, אשר על ידים נתמלא ג"כ רצון העליון להיות לו דירה בתחוםים, כי בענייני כבוד היהת קדושה כזו שסילקו מישראל את כל הנחש שוף ועקרוב ואת כל כוחות הטומאה שהיו בדבר, ובזוהא (ח"ג קסח): איתא שדור המדבר הי' דור עילאי כי' שמעולם לא הי' כמותו ולעולם לא יהיה' כדור הזה, והיו דור דעה, והכל מחתה שהיו נמצאים תמיד בתחום ענייני הכהood. ווז"ש למען ידעו דורותיכם, אין זה עניין של זכרון מה ש עבר, וכמו שאנו עושים זכר למן ולברא, אלא הוא עניין נצחי שהקב"ה נתן שבוע אחד בשנה חג הסוכות שבו נמשכת הכהood שהיתה בענייני הכהood שרתת השכינה הק' ברכבם, שכזה נתקיים תכלית רצון העליון שנתואה הקב"ה שהיה' לו דירה בתחוםים.

ועפ"ז יש לפרש גם העניין שהש"ת ינסה את הגויים לעתיד לבוא במצות סוכה. הנה אותן אומה' ע' שיבקשו לקיים את המצוות הרי היו מחסידי אומות העולם, אלא שם לא מסוגלים להשיג כ"א שאפשר לעובdot את הש"ת ע"י תורה ומצוות, אבל עבדות ה' ע"י העניינים הגשיים והפשותיים כאכילה שתיה ושינה היא לעלה מהשגתם, וכדי להוכיה זאת

מאמר רביעי

ענין ארבעת המינים

בשביל לולב, השדרה של לולב דומה לשדרה של אדם וההדים דומה לעין וערבה דומה לפה והatrוג דומה ללב, אמר דוד אין בכל האברים גדול מalto שהן שkolין כנגד כל הגוף, הוי כל עצמות תאמRNA. ע"כ. והיינו שהדר' מינים שהם כנגד האברים העיקריים שבאדם נכללו בהם כל עצמותי ועל ידם כל עצמותי

א.

ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבות וערבי נחל ושמחתם לפני ה'א (ויקרא כג). ובמודרש (ויק"ר ל, יד) רבינו מני פתח כל עצמותי תאמRNA ה' מי כמו, לא נאמר פסוק זה אלא